

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
Національного аерокосмічного
університету ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

О.М.Литвинов

28 03 2025 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ
з української мови як іноземної для іноземних громадян
на 1 курс ОС «Магістр»
у 2025 році

Харків
2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Іноземні абітурієнти, що вступають на 1 курс ОС «Магістр» до Харківського національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут», проходять вступні випробування з української мови.

Метою вступних випробувань є виявлення достатнього рівня підготовки з української мови для зарахування на навчання до університету.

Програма вступних випробувань складена відповідно до програми з української мови як іноземної підготовчих відділень для навчання іноземних громадян.

Програма містить: – вимоги до мовних, мовленнєвих і комунікативних умінь абітурієнтів. Вони є описом видів компетенцій:

а) комунікативно-мовленнєві компетенції, що містять інтенції, ситуації і теми спілкування, вимоги до мовленнєвих умінь в аудіюванні, читанні та говорінні;

б) мовні компетенції (певні знання системи мови, уявлень про фонетику, графіку, лексикологію, словотворення, граматику, морфологію, синтаксис);

Програма вступних випробувань з української мови як іноземної для іноземних громадян відбувається відповідно до «Правил прийому на навчання до Національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» в 2025 році» у вигляді тестування і складається з таких підрозділів:

1. Вимоги до мовних і комунікативно-мовленнєвих умінь абітурієнтів.
2. Список рекомендованої літератури.
3. Критерії оцінювання.

Іспиту приймає екзаменаційна комісія, склад якої затверджується наказом ректора Університету.

Абітурієнт, який успішно пройшов вступні випробування, може бути рекомендований до зарахування до Харківського національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»

ВИМОГИ ДО МОВНИХ І КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЄВИХ УМІНЬ АБІТУРІЄНТІВ

ЗМІСТ ІСПИТУ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

1.1. Інтенції

Під час виконання певних комунікативних завдань абітурієнт має реалізовувати такі інтенції:

- вступати в комунікацію, знайомитися, представлятися або представляти іншу людину, вітатися, прощатися, звертатися до кого-небудь, дякувати, вибачатися, відповідати на подяку та вибачення, вітати, вести та завершувати бесіду;
- запрошувати та повідомляти інформацію, ставити запитання, повідомляти про факти та події, особу, предмет, кількість і якість предметів, про дію, час, місце, причину, мету дії, про можливість, необхідність або неможливість дії;
- висловлювати наміри, бажання, прохання, побажання, пораду, запрошення, згоду, незгоду, дозвіл, заборону, упевненість;
- висловлювати своє ставлення: давати оцінку особі, предмету, факту, події, вчинку, висловлювати міркування, здивування, співчуття.

1.2. Ситуації

Абітурієнт має орієнтуватися та реалізовувати свої основні комунікативні наміри в таких ситуаціях:

- адміністративна служба (у деканаті, у дирекції, в офісі тощо);
- у магазині, у кіоску;
- у банку, у пункті обміну валюти;
- на пошті;
- у ресторані, в їдальні;
- у бібліотеці;
- на заняттях;
- на вулицях міста;
- у поліклініці, в аптеці;
- у театрі, у музеї, на екскурсії;
- під час телефонної розмови;
- у гуртожитку, у готелі;
- в аеропорту, у транспорті.

1.3. Теми спілкування

Абітурієнт повинен вільно спілкуватися на такі теми:

1. Конфлікти в сім'ї, взаєморозуміння між поколіннями. 2. Умови і стиль життя. 3. Ринок нерухомості і купівля житла. 4. Покупки в інтернеті. 5. Навчальний заклад, у якому ви навчалися. 6. Освітні напрями і спеціальності. 7. Кар'єрні перспективи. 8. Ділові перемовини. 9. Безробіття. 10. Оплата праці і соціальний пакет. 11. Вихідні дні, державні і релігійні свята. 12. Українські звичаї і традиції. 13. Історія та культура країн (рідна країна, Україна). 14. Державний устрій країни. 15. Молодіжні субкультури і рухи. 16. Суспільні проблеми. 17. Проблема бідності, малозабезпечені групи населення. 18. Хобі і зацікавлення. 19. Музеї, театри, кіно. 20. Спортивні досягнення. 21. Каникули і відпочинок в Україні і за кордоном.

ВИМОГИ ДО МОВЛЕННЄВИХ УМІНЬ

Аудіювання

Аудіювання монологічного мовлення Абітурієнти мають уміти: - зрозуміти на слух інформацію, що міститься в монологічному висловлюванні: тему, основну ідею, головну та додаткову інформацію кожної частини повідомлення з достатньою повнотою, глибиною і точністю. Типи текстів: неадаптований художній текст у формі опису, частково адаптований художній текст у формі монологу, побутові розмови, дискусії і обговорення новин.

Обсяг тексту: 600-700 слів. Кількість незнайомих слів: до 5 %. Темп мовлення: 240 складів на хвилину.

Читання

Абітурієнти мають уміти:

- використовувати різні види читання залежно від поставлених цілей; зрозуміти тему тексту, його основну ідею;
- засвоїти як основну, так і додаткову інформацію, що міститься в тексті, з достатньою повнотою, глибиною й точністю; інтерпретувати інформацію, викладену в тексті, висновки та оцінки автора.

Тип тексту: повідомлення, розповідь, опис, а також тексти змішаного типу з елементами роздуму, репортажі.

Максимальний обсяг тексту: до 900-1000 слів. Кількість незнайомих слів: 5-7 %.

Монологічне мовлення

Абітурієнти мають уміти:

- самостійно складати зв'язні, логічні висловлювання відповідно до запропонованої теми;
- складати монологічне висловлювання: повідомлення, розповідь, опис, а також тексти змішаного типу з елементами роздуму.

Обсяг продукovanого тексту: 20 фраз. Діалогічне мовлення

Абітурієнти мають уміти:

- розуміти зміст висловлювань співрозмовника в певних ситуаціях (запропонований малюнок);
- адекватно реагувати на репліки співрозмовника;
- починати, вести і закінчувати діалог у різних мовних ситуаціях із різноманітними цілями.

Висловлювання мають бути оформлені відповідно до норм сучасної української мови і загальноприйнятих соціально обумовлених норм мовного етикету.

ЗМІСТ МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Фонетика. Графіка

Загальні положення. Звуки та літери (алфавіт). Орфоепічні норми граматичних форм. Голосні звуки, особливості їх вимови. Букви я, ю, є, ї та їхнє звукове значення. Апостроф в українських словах. Приголосні звуки, особливості їх вимови. Звукове позначення букв щ, дж, дз. Звукове позначення букв г, ґ. Дзвінки та глухі приголосні звуки. Префікси з-, с-. Тверді та м'які приголосні звуки. М'який знак в українських словах. Тверді та м'які приголосні звуки. Зміни в групах приголосних. Спрощення в групах приголосних. Склад. Інтонація. Особливості наголосу в українській мові. Правила вживання апострофа в українських та іншомовних словах. Правила вживання м'якого знака, буквосполучень -ьо-, -йо- та -йю- в українських та іншомовних словах. Правопис ненаголошених голосних. Правопис префіксів, суфіксів української мови. Чергування голосних в українській мові. Чергування в системі приголосних української мови. Подвоєння та подовження приголосних в українських та іншомовних словах. Правопис складних слів. Уживання великої літери.

Морфологія

Іменники Нормативне вживання форм роду іменників. Нормативне вживання форм числа іменників. Відмінкові форми іменників. Відмінки в українській мові.

Займенники. Відмінювання та правопис займенників. Розряди займенників за значенням. Стилiстичні особливості вживання займенників.

Прикметники. Розряди прикметників за значенням. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників.

Дієслова. Чергування голосних в основах форм дієслів. Система дієслівних форм. Дієвідмінювання. Типові порушення вживання дієслівних форм. Форми недоконаного і доконаного виду. **Способи дієслова:** а) вираження дії, що відбувалася раніше; б) вираження дії, що відбуватиметься; в) вираження результативної дії; г) вираження минулої та майбутньої результативних дій; д) вираження прохання, побажання, наказу; є) вираження напрямку руху.

Числівники Відмінювання числівників. Розряди числівників.

Прислівники

Дієприкметники. Творення дієприкметників. Активні й пасивні дієприкметники.

Дієприслівники. Творення дієприслівників.

Прийменники, сполучники, частки, їх правопис.

Синтаксис

Просте речення Головні члени речення (підмет, присудок). Другорядні члени речення (додаток, означення, обставина). Звертання. Вставні слова, словосполучення й речення. Речення розповідне, спонукальне і питальне. Окличні речення.

Складне речення. Сполучники у простому і складному реченнях.

Лексика

Лексичний мінімум середнього рівня складає 5000 одиниць. Він забезпечує спілкування в межах тематичного та інтенціонального мінімумів даного рівня. Основний склад активного словникового запасу обслуговує повсякденну, соціально-культурну та професійну сфери спілкування.

ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне випробування складається з письмової та усної частин:

1. Виконання лексико - граматичних завдань.

2. Читання тексту та виконання завдань, що перевіряють розуміння прочитаного.

3. Прослуховування тексту та виконання завдань, що перевіряють розуміння прослуханого (одне прочитання).

4. Бесіда в межах запропонованої комунікативної ситуації.

2. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Азарова Л.Є Українська мова для слухачів-іноземців підготовчого відділення. Збірник вправ і завдань: навчальний посібник / Л.Є.Азарова, І.Є.Зозуля, Л.В.Солодар. Вінниця: ВНТУ, 2010. 121 с.
2. Вальченко І.В., Прилуцька Я.М. Ласкаво просимо!: Навчальний посібник з української мови для іноземних учнів підготовчого факультету. Частина I. / І.В.Вальченко, Я.М. Прилуцька. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 387 с.
3. Вальченко І.В., Прилуцька Я.М. Ласкаво просимо!: Навчальний посібник з української мови для іноземних учнів підготовчого факультету. Частина II. / І.В.Вальченко, Я.М. Прилуцька. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 305 с.
4. Вінницька В.М., Плющ Н.П. Українська мова. Практичний курс граматики для студентів-іноземців / В.М.Вінницька, Н.П.Плющ. – К.: Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, 1998. - 244 с.
5. Вінницька В.М. Робоча навчальна програма з української мови для студентів-іноземців початкового етапу навчання / В.М.Вінницька, К.Ю. Кодоцький. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2013. - 91 с.
6. Волощак М. Неправильно-правильно: довідник з українського слововживання / М. Волощак. – К.: Просвіта, 2000.- 124 с.
7. Козачук Г.О. Українська мова. Практикум / Г.О. Козачук. – К.: Вища шк., 2001. – 208 с.
8. Козачук Г.О., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови / Г.О.Козачук, Н.Г.Шкурятяна. – К.: Вища шк., 2003. – 184 с.
9. Мелешко В.А Українська література. Повний курс підготовки для вступу до вищих навчальних закладів. / В.А.Мелешко, І.О.Радченко, О.М.Орлова, А.О. Панченков. – К.: Літера ЛТД, 2012. – 544 с.
10. Чистякова А.Б., Селіверстова Л.І., Лагута Т.М. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2006. – 524 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ (ТЕСТУВАННЯ) З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН

Кожен екзаменаційний білет складається з 30 тестових завдань (І) та 1 питання (монологічне висловлювання на задану тему) (ІІ). Оцінювання знань абітурієнтів здійснюється за шкалою від 100 до 200 балів

Критерії оцінювання тестових завдання І

Екзаменаційний білет складається з 30 закритих тестових завдань (по 10 завдань з кожної компетенції, крім монологічного висловлювання). Серед запропонованих у білеті відповідей на тестове завдання вступнику слід обрати одну правильну. Правильна відповідь на тестове завдання оцінюється у 3 бали, а неправильна - у 0 балів.

Результат першої частини фахового іспиту розраховується за формулою: $80+k*n$, де К – кількість балів за правильну відповідь на питання, n – кількість правильних відповідей)

Критерії оцінювання завдання ІІ (монологічне висловлення)

Бали	Критерії оцінювання
30	розгорнута відповідь на поставлене питання, або відповідь з несуттєвими помилками, великий словниковий запас, використання складних конструкцій
20	коротка відповідь на поставлене питання, або відповідь з деякими помилками, достатній словниковий запас
10	коротка відповідь на поставлене питання, або відповідь з суттєвими граматичними помилками, достатній словниковий запас
5	коротка відповідь на поставлене питання, або відповідь з суттєвими помилками, слабкий словниковий запас
0	відповідь відсутня

Мінімальна кількість балів за вступне випробування з якими вступник допускається до участі у конкурсі, складає 100 балів.

Якщо вступник отримав менше ніж 100 балів, то вважається, що він не склав іспит і до участі в конкурсі не допускається.

Іспит може проводитися в очному та дистанційному форматі.

Проведення іспиту в дистанційному форматі реалізовується через систему «Mentor»

Програму розглянуто й узгоджено на випусковій кафедрі 706 «Документознавства та української мови»

Протокол № 8 від «27» 02 2025 р.

Завідувач кафедри 706

Алла ПРИЛУЦЬКА